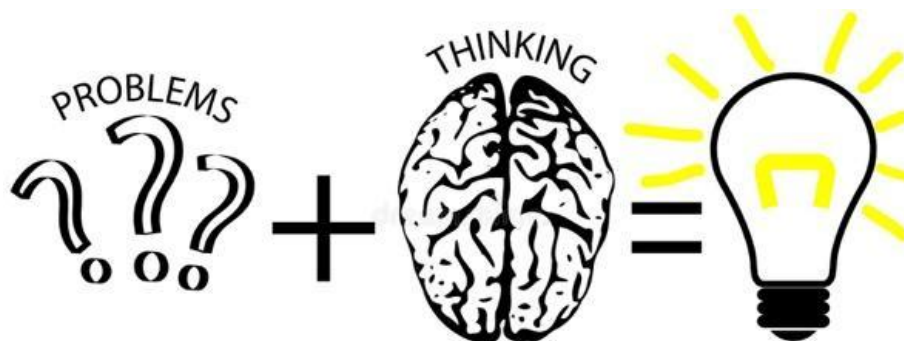

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Проблеми перекладу та редагування науково-технічної літератури

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Березний Віктор Миколайович softmirrors1@gmail.com

Інформація про викладача: <https://kart.edu.ua/staff/bereznij-vm>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Потік наукової інформації, що постійно зростає, обмін інформацією між фахівцями різних галузей і організація міжнародних симпозіумів і конференцій потребують активної роботи кваліфікованих перекладачів. Курс «Проблеми перекладу та редагування

науково-технічної літератури» у взаємодії з іншими теоретичними курсами розширює лінгвістичний світогляд студентів, створює теоретичну основу для набуття практичних навичок та умінь у галузі перекладу, поглиблює їхню практичну мовну підготовку. Зміст навчання складається з виконання письмових перекладів з української мови на англійську та навпаки науково-технічних текстів з різних напрямків: електроніки, радіотехніки, машинобудування, хімічної промисловості тощо. Текстовий матеріал повинен мати оригінальний неадаптований характер. Під час навчання розглядаються основні лексико-граматичні особливості стиля науково-технічної літератури та засоби їх відтворення у перекладі. Студенти також ознайомлюються з жанровою класифікацією науково-технічних документів.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ціннісно-сміслова компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійськомовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Залік
Практичних занять за семестрами, год.	30

ОПИС КУРСУ**МОДУЛЬ 1 ПЕРЕКЛАД, ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ**

Тема 1. Історія теорії перекладу.

Тема 2. Центральні питання перекладу. Види перекладу.

Тема 3. Специфічні проблеми літературного перекладу.

Тема 4. Перекладацькі лексичні трансформації при перекладі науково-технічних текстів.

Тема 5. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу.

Тема 6. Переклад складних термінів.

Тема 7. Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу.

Тема 8. Переклад слів-реалій, назв, власних імен, іншомовних слів та передача аббревіатур, ініціалів імен і умовних позначок у науково-технічному перекладі.

МОДУЛЬ 2 РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

Тема 1. Сутність і зміст редагування.

Тема 2. Етапи редагування та їх особливості. Сутність редакторської правки.

Тема 3. Редакторська підготовка складових тексту: заголовки.

Тема 4. Редакторська підготовка перекладів.

Тема 5. Редагування газетно-журнальних, рекламних, інформаційних видань.

Тема 6. Постредагування текстів, перекладених системами машинного перекладу. остредагування науково-публіцистичного тексту.

Тема 7. Виконання контрольного редагування перекладів текстів різноманітної спрямованості.

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Історія теорії перекладу. Етимологія. Історія. Переклад Біблії. Ранні теоретики. Концепція Дридена та Папи Римського XVII століття. Переклад. XVIII ст. Ренесансний романтизм. Постромантизм. Центральні питання перекладу. Види перекладу. Мова та культура. Види перекладу Дешифрування та перекодування Проблеми еквівалентності. Втрати та вигоди. Неперекладність. Реалія. Наука або “вторинна діяльність”. Специфічні проблеми літературного перекладу. Переклад XX століття. Структури поезії та переклад. Переклад прози. Переклад драматичних текстів. Специфічні проблеми літературного перекладу. Перекладацькі лексичні трансформації при перекладі науково-технічних текстів. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу. Переклад складних термінів. Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад слів-реалій, назв, власних імен, іншомовних слів та передача аббревіатур, ініціалів імен і умовних позначок у науково-технічному перекладі. Поняття редагування у широкому і вузькому розумінні. Критерії творчості і ремесла в процесі редагування. Завдання редагування. Поняття редакторського аналізу. Загальна характеристика редакторського аналізу та редагування. Поняття про різновиди редагування. Два найголовніші блоки видів редагування: загальне

(універсальне); спеціальне. Основні складові загального редагування. Спеціальне редагування та його підвиди: літературне, наукове, літературно-художнє. Перше (наскрізне) читання. Поняття комплектності оригіналу. Робота над структурою та заголовковим комплексом. Визначення єдиного стилю представлення. Робота із вступною та заключною частинами. Сутність редакторської правки та її головне завдання. Основні правила з видавничої етики, які має пам'ятати редактор, редагуючи авторський оригінал. Поняття заголовка. Функції заголовка. Види заголовків за функціональними ознаками, за змістом, за формою зображення, за місцем розташування. Методика роботи редактора із заголовками. Перекладознавчий мінімум для редактора-видавця. Види перекладів. Різновиди писемного перекладу. Проблемні питання, які постають перед професійно підготовленим перекладачем. Ретроспектива перекладного книговидання в Україні. Витоки українського давнього перекладного рукописання. Школа художнього перекладу українських поетів-романтиків XIX ст. Політика московських ідеологів щодо практики перекладів творів зарубіжних авторів на національні мови. Українське перекладне книговидання періоду хрущовської відлиги. Сучасний стан. Пошук іншомовного твору та його власника. Пошук перекладача та редагування перекладу. Особливості оформлення службової частини перекладного видання. Сучасна типологія інформаційних видань та особливості їх редакторської підготовки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2004. – 564 с.
2. Bassnett, Susan. Translation studies. Third edition. Routledge. London and New York. 2002. – 176p.
3. Волошин В.Г. Машинний переклад і комп'ютерна лексикографія // Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. – С. 286-331.
4. Гула Є.А., Редагування як один з головних чинників якісного перекладу // Матеріали Всеукраїнського щорічного науково-практичного семінару з питань практики перекладу та підвищення конкурентоспроможності перекладацьких послуг (04 червня 2005 року, м. Київ)
5. Карпіловська Є.А. Системи машинного перекладу // Карпіловська Є.А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. – Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2003. – С. 150-161.
6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. – К.: Юніверс, 2002. – 280с. Бібліогр.: с. 275 – 278.
7. Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи: Навчальний посібник. – Л.: Афіша, 2004. – 416с.
8. Поворознюк Р. В., Скорина А. С. Проблема редагування перекладу публіцистичного тексту (за матеріалами культурологічного тижневика What's On). Режим доступу: www.statusclub.com.ua

9. Скиба К.М., Рудик О.Ю. Якість перекладу: вимоги, критерії, методики оцінки // Зб. наук. пр. „Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі”. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетаАУ, 2006. – С. 204–209. 13. Асоціація перекладачів України. Режим доступу: <http://www.uta.org.ua/>
10. Український лінгвістичний портал. «Словники України» on-line. Режим доступу: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
11. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної науково-технічної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 325 с.
12. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної юридичної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 656 с.
13. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної економічної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 272 с.
14. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної громадсько- політичної літератури. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 272 с.
15. Shei C.C. (2002), Combining Translation into the Second Language and Second Language Learning: An Integrated Computational Approach. PhD Thesis. Division of Informatics. University of Edimburgh [1]
16. Shei C.C. (2002) "Teaching MT Through Pre-editing: Three Case Studies. 6th EAMT Workshop. Teaching Machine Translation. UMIST Manchester [2]

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>